

กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน

125/356 ม. 3 หมู่บ้านนาทวี ซ.1 ถ.รัตนธิเบศร์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทร 02-985-3837 ถึง 8 โทรสาร 02-985-3836

email: info@ftawatch.org www.ftawatch.org

วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2560

เรื่อง เรียกร้องให้ยุติการจะออกคำสั่งตามมาตรา 44 เพื่อเร่งออกสิทธิบัตรและตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานของกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรียน หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

จากข่าวที่ปรากฏ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560 ว่าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จะออกคำสั่งตามมาตรา 44 เพื่อแก้ไขปัญหาการพิจารณาออกสิทธิบัตรล่าช้าที่ค้างอยู่กว่า 12,000 ฉบับ โดยจะเร่งออกสิทธิบัตรและผ่อนผันไม่ต้องตรวจคำขอฯ ให้ละเอียดกรณีที่มีการยื่นจดในไทยแต่ได้รับสิทธิบัตรในประเทศอื่นแล้ว กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน (FTA Watch) มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ และเครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ประเทศไทย ไม่เห็นด้วยกับการออกคำสั่งตามมาตรา 44 เพื่อเร่งออกสิทธิบัตร โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับยา และขอให้ยุติการออกคำสั่งดังกล่าวด้วยเหตุผลต่อไปนี้

1. การจะออกคำสั่งดังกล่าวไม่ได้ตั้งอยู่บนการศึกษาข้อเท็จจริงในเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาและออกสิทธิบัตรอย่างรอบด้าน ความล่าช้าดังกล่าวนอกจากจะมีสาเหตุมาจากความด้อยประสิทธิภาพของกรมทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว สาเหตุสำคัญคือ บริษัทยาหรือผู้ยื่นคำขอจดสิทธิบัตรอาศัยช่องว่างของ พ.ร.บ. สิทธิบัตรที่ให้ระยะเวลาในการยื่นเอกสารรายละเอียดการจดสิทธิบัตรยาวนานถึง 5 ปี และมักจะมายื่นเอกสารในปีท้ายๆ ทำให้การพิจารณาคำขอไม่สามารถดำเนินการได้โดยเร็ว ซึ่งกรณีนี้เป็นประโยชน์กับผู้ยื่นคำขอ เพราะกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองนับตั้งแต่วันยื่น ทั้งที่คำขอนั้นยังไม่ได้รับพิจารณาตามกระบวนการตรวจสอบสิทธิบัตร กลายเป็นเครื่องมือให้ผู้ยื่นใช้ผูกขาดตลาดและราคา
2. การเร่งออกสิทธิบัตรกลับยิ่งส่งผลกระทบต่อการสนับสนุนนวัตกรรมในประเทศตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 เนื่องจากคำขอที่ค้างอยู่โดยเฉพาะในเรื่องยา ส่วนใหญ่เป็นคำขอที่ไม่เข้าข่ายสมควรจะได้รับสิทธิบัตรหรือเรียกว่าสิทธิบัตรต่อยอดแบบไม่มีวันตาย ยิ่งเร่งออกสิทธิบัตรยิ่งไปจำกัดการพัฒนา นวัตกรรมใหม่ในประเทศ ในขณะที่มีการจัดทำบัญชีนวัตกรรมยาชื่อสามัญเพื่อเตรียมการผลิตยาได้เองในประเทศตามนโยบาย 4.0 หากคำสั่งนี้บังคับใช้จะทำให้ไม่สามารถผลิตยาชื่อสามัญได้ และกลับทำให้เกิดการผูกขาดการผลิตและทำให้ยาราคาแพงมากขึ้น
3. การเร่งออกสิทธิบัตรจะก่อให้เกิดปัญหาสิทธิบัตรด้อยคุณภาพและการผูกขาดตลาดยาและยาแพงโดยไม่จำเป็น ทั้งนี้ การพิจารณาคำขอรับสิทธิบัตร โดยเฉพาะยา ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ เพราะมีข้อมูล

จำนวนมากและต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อพิสูจน์ว่าคำขอฯ นั้นมี “ความใหม่” และ “ขั้นตอนการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น” นายกฯต้องเข้าใจก่อนว่าการให้สิทธิบัตรกับสิ่งประดิษฐ์มีเพื่อสนับสนุนส่งเสริมเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมไทย จึงต้องเน้นคำขอของคนไทย ไม่ใช่เน้นรับจดสิทธิบัตรของผู้ประดิษฐ์จากต่างประเทศ การเน้นรับจดต่างประเทศคือความคิดที่ผิด และเป็นผลร้ายต่อธุรกิจไทยทุกสาขารวมทั้งนโยบาย 4.0 ของรัฐบาล

4. การเร่งออกสิทธิบัตรอาจส่งผลให้กลไกการตรวจสอบและคัดค้านคำขอฯ ไม่สามารถทำงานได้ ซึ่งในขณะที่กระบวนการปัจจุบันยังมีปัญหาในการติดตามสืบค้นเพื่อยื่นคำคัดค้านให้ทันภายใน 90 วันนับจากวันประกาศโฆษณา คำสั่งดังกล่าวยิ่งเป็นการทำลายระบบการถ่วงดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิของผู้ประดิษฐ์และประชาชน ทำให้ประชาชนเสียประโยชน์และรัฐต้องสูญเสียงบประมาณ

องค์กรภาคประชาสังคมเห็นว่าการแก้ปัญหาของประเทศ ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเป็นประชาธิปไตยและผลประโยชน์ของสาธารณะอย่างแท้จริง การใช้เครื่องมือพิเศษไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน จึงเรียกร้องให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติยุติการออกคำสั่งตามมาตรา 44 เพื่อแก้ปัญหการออกสิทธิบัตรล่าช้า และขอให้มีการศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน ให้เห็นถึงปัจจัยและมูลเหตุของปัญหการล่าช้าก่อนที่จะมีมาตรการใดๆ รวมทั้งต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาชน ทั้งนี้ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน อันจะได้รับผลกระทบจากการเร่งออกสิทธิบัตร โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับยารักษาโรค ดังกล่าว

กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน และองค์กรภาคีนิติที่จะเข้าพบเพื่อให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหานี้

ขอแสดงความนับถือ

นส. กรรณิการ์ กิจติเวชกุล

รองประธาน กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน

นายนิมิตร์ เทียนอุดม

ผู้อำนวยการ มูลนิธิเข้าถึงเอดส์

นายอนันต์ เมืองมูลไชย

ประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ประเทศไทย